

สรุปและขอเสนอแนะ

อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญในระบบ เศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา เช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาและพัฒนาแล้วอื่น ๆ ดังจะเห็นจากจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่มีอยู่ในประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ มีจำนวนถึงร้อยละ ๘๖.๕ ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด และรัฐบาลได้ให้ความสนใจแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยได้มีมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมแยกต่างหาก จึงสมควรจะได้ศึกษาถึง มาตรการที่รัฐบาลใช้ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมดังกล่าว ซึ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ศึกษาถึงภาวะอุตสาหกรรมขนาดย่อมในประเทศไทยในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมขนาดย่อมต่อการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศไทย และได้มีโครงการส่งเสริมอยู่ในขณะนี้

๒. ศึกษานโยบายและความช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีต่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม รวมทั้งวิธีการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลของสำนักงานชกกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และสถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อม รวมทั้งศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงการ เงินกู้เพื่อส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดย่อม และประเมินผลของโครงการดังกล่าว และศึกษาถึงปัญหาที่รัฐบาลและ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมกำลังประสบอยู่กำลังประสบ โดยพิจารณาถึงสาเหตุและขอเสนอแนะในการแก้ปัญหา

๓. ศึกษาและวิจัยความต้องการเงินทุนในการลงทุนของ เอกชนในอุตสาหกรรมขนาดย่อม รวมทั้งศึกษาถึงข้อคิดเห็นที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีต่อโครงการส่งเสริมของรัฐบาล ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ขอมูลจากสำนักงานชกกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และสถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อม รวมทั้งการค้นคว้าจากวารสารต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจและ พาณิชย และประมวลข้อคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ในวงการโครงการ เงินกู้และผู้ประกอบ อุตสาหกรรมขนาดย่อมมาวางราย

จากการศึกษาภาวะอุตสาหกรรมขนาดย่อมในประเทศไทย พอสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมขนาดย่อมคือ อุตสาหกรรมที่มีสินทรัพย์ประจำ (Fixed Assets) หรือทุนจดทะเบียน (Registered Capital) ไม่เกิน ๒ ล้านบาท และมีคนงานตั้งแต่ ๕๐ คนลงมา เป็นกิจการที่มีเจ้าของเพียงคนเดียวดำเนินงานโดยไม่มีความชำนาญทางด้านการจัดการ และไม่มีคณะผู้ช่วยในทางการจัดการ ซึ่งสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้แบ่งอุตสาหกรรมขนาดย่อมออกเป็น ๔ ประเภทคือ อุตสาหกรรมโรงงาน อุตสาหกรรมบริษัท อุตสาหกรรมหัตถกรรม และอุตสาหกรรมในครอบครัว อุตสาหกรรมขนาดย่อมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งปรากฏว่า โรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมประมาณร้อยละ ๒๒.๗ ของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมทั้งหมดที่สำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

อุตสาหกรรมขนาดย่อมในอดีตและปัจจุบันมีลักษณะ โดยทั่วไปไม่แตกต่างกัน เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีลักษณะ เฉพาะตัวของมันเอง แต่อุตสาหกรรมขนาดย่อมในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้ากว่าในอดีตในด้านคุณภาพสินค้า ต้นทุนการผลิต และปริมาณการผลิต และได้นำเครื่องจักรมาช่วยในการผลิตมากขึ้น

ลักษณะโดยทั่วไปของอุตสาหกรรมขนาดย่อม คือ

๑. เงินทุนส่วนใหญ่ได้มาจากเงินที่เก็บออมไว้หรือเงินยืมจากญาติพี่น้อง ซึ่งมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอที่จะซื้อเครื่องจักร และทำให้ขาดแคลนทุนหมุนเวียนในบางครั้ง
๒. ค่าแรงงานโดยไม่ใช้ความรู้ทางวิชาการมาช่วย ไม่มีการวางแผนการปฏิบัติงานไวล่วงหน้า ทำให้การดำเนินงานไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร
๓. ค่าแรงงานโดยเจ้าของเพียงคนเดียว ซึ่งทำหน้าที่ทุกอย่าง ตั้งแต่ผู้จัดการ สมุห์บัญชี ช่างผลิต พนักงานขาย เป็นต้น หรืออาจจะมีญาติพี่น้องช่วยทำงาน แต่อำนาจทุกอย่างอยู่ที่เจ้าของคนเดียว
๔. ใช้เครื่องจักรในการผลิตแต่เพียงส่วนน้อย ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคน
๕. เป็นอุตสาหกรรมที่แปรรูปจากผลิตผลทางการเกษตร
๖. วิธีการผลิตไม่สลับซับซ้อน และเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่นหรือภายใน

ประเทศ ยกเว้นอุตสาหกรรมบางอย่างสามารถส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรม
หัตถกรรม

๗. ผลผลิตจากอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีเป็นปริมาณน้อย และส่วนใหญ่ผลิตเพื่อนำไป
ผลิตสินค้าอื่นอีกทีหนึ่ง หรือเป็นสินค้าที่ใช้ในครัวเรือน

อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีความสำคัญสำหรับประเทศไทย เนื่องจาก

๑. อุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากและใช้ทุนน้อย จึงเป็น
เครื่องมืออย่างดีในการแก้ปัญหาเรื่องแรงงานว่างงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานว่างงานแอบ
แฝงในสาขาเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญอันหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

๒. อุตสาหกรรมขนาดย่อมช่วยให้เกิดผู้ประกอบการ เนื่องจากใช้ทุนน้อย และช่วยให้มี
การรวมทุนซึ่งมีอยู่กระจัดกระจาย รวมทั้งการนำวัตถุดิบต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาใช้เป็นประโยชน์

อุตสาหกรรมขนาดย่อมในประเทศไทยส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

๑. ขาดแคลนเงินทุนที่จะนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนและทุนถาวร เนื่องจากไม่มีหลัก
ทรัพย์ค้ำประกันเพียงพอที่จะนำไปค้ำประกันเงินกู้จากสถาบันการเงินของเอกชน

๒. ขาดความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาการ เช่น ทางด้านการจัดการ การตลาด
เทคนิคการผลิต การบัญชี การบุคคลากร ฯลฯ เป็นต้น ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน

การแก้ปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นหน้าที่ของรัฐบาลเป็นผู้วางนโยบายและจัด
ตั้งหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ และให้มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของ
รัฐบาล

จากการศึกษาถึงนโยบายและความช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีต่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
ปรากฏว่า รัฐบาลไทยได้ใช้มาตรการในการแก้ปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยให้ความ
ช่วยเหลือ ดังนี้

๑. ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน
๒. ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ
๓. ให้ความช่วยเหลือทางด้านการตลาดและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์
๔. ให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดหาที่ตั้งโรงงานอันเหมาะสมและมีบริการความสะดวกพร้อมเพียง

การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้น ๔ ประการนั้น ผู้เขียนได้มุ่งทำการศึกษาโดยละเอียดเฉพาะการให้ความช่วยเหลือ ๒ ประการ คือ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินซึ่งมีสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นผู้ดำเนินงานรับผิดชอบ และการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการซึ่งมีสถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานทั้ง ๒ หน่วยสังกัดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สำหรับความช่วยเหลือข้อ ๓ ทางด้านการตลาดและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เป็นการช่วยเหลือจำกัดเฉพาะอุตสาหกรรมหัตถกรรม และการให้ความช่วยเหลือข้อ ๔. ในด้านการจัดหาที่ตั้งโรงงานนั้น ได้เปลี่ยนนโยบายจากการช่วยเหลือเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่อุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไป จึงมิได้ทำการศึกษาอย่างละเอียด

๑. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม สำนักงานธนกิจมีวัตถุประสงค์จะให้อุตสาหกรรมขนาดย่อมกู้เงินโดยมีหลักประกันพอสมควรและเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ เพื่อสนับสนุนใหญ่ที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอุตสาหกรรมซึ่งควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริม ได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถของตนมาริเริ่มให้เกิดประโยชน์ทางการอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการขนาดย่อมที่ทำอยู่แล้วแต่มีเงินทุนไม่เพียงพอที่จะขยายหรือปรับปรุงกิจการ สามารถที่จะปรับปรุงและขยายงานได้

สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้บริการทางด้านเงินทุนโดยดำเนินงานร่วมกับธนาคารกรุงไทย จำกัด ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ สำนักงานธนกิจทำหน้าที่พิจารณาสำรองเงินวิเคราะห์โครงการเงินทุน และติดตามผลงานของผู้กู้ ส่วนธนาคารกรุงไทย จำกัด ทำหน้าที่

พิจารณาหลักทรัพย์ค้ำประกัน และทำการ เบิกจ่ายเงินกู้ดังกล่าว

เงินสำหรับให้อุตสาหกรรมขนาดย่อมกู้ตามโครงการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว ได้มาจากเงินงบประมาณที่รัฐบาลตั้งให้เป็นรายปี ซึ่งสำนักงานชกก็นำไปฝากไว้ที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด และเงินสมทบของธนาคารกรุงไทย จำกัด ซึ่งตั้งแต่เริ่มดำเนินงานในเดือนมีนาคม ๒๕๐๗ จนถึงสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๑๔ สำนักงานชกก็มีเงินฝากทั้งหมด ๙๓, ๕๐๐, ๐๐๐ บาท และเงินสมทบจากธนาคารกรุงไทย จำกัด จำนวน ๑๐๙, ๒๐๒, ๒๓๓.๒๖ บาท รวมเป็นยอดเงินที่ใช้หมุนเวียนใหญ่มี ๑๕๖, ๗๐๒, ๒๓๓.๒๖ บาท ซึ่งสำนักงานชกก็ได้ใหญ่ไปทั้งหมดเป็นจำนวนเงิน ๑๕๔, ๐๐๒, ๐๐๐ บาท

อุตสาหกรรมขนาดย่อมรายหนึ่งจะขอกู้ได้ในวงเงินแต่ละครั้งไม่เกิน ๑, ๐๐๐, ๐๐๐ บาท และจะต้องนำไปใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ตามที่สำนักงานชกได้กำหนดไว้ คือ เป็นทุนหมุนเวียนเพื่อซื้อที่ดินตั้งโรงงานหรือปรับปรุงที่ดินขยายโรงงาน เพื่อก่อสร้างอาคารโรงงานหรือสิ่งจำเป็นในการผลิต เพื่อซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิต และเพื่อซื้ออุปกรณ์อื่น ๆ เช่น เครื่องมือยกขนหรือยานพาหนะสำหรับขนส่งวัตถุดิบและสินค้า ฯลฯ ซึ่งปรากฏว่ายอดเงินอนุมัติใหญ่ทั้งหมด ๑๕๔, ๐๐๒, ๐๐๐ บาทนั้น ผู้ขอกู้ได้นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวดังนี้ คือ ใช้เป็นทุนหมุนเวียนประมาณร้อยละ ๒๒.๐ ใช้ซื้อที่ดินหรือปรับปรุงที่ดินประมาณร้อยละ ๔.๒ ใช้ก่อสร้างอาคารประมาณร้อยละ ๒๕.๑ ใช้ซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ประมาณร้อยละ ๔๔.๕ และใช้ซื้ออุปกรณ์อื่น ๆ ประมาณร้อยละ ๔.๒

๒. การให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ของสถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อม สถาบันบริการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำด้านเทคนิคและวิชาการ ตลอดจนให้บริการต่าง ๆ แก่โรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การฝึกอบรม การจัดการ การผลิต การวางแผน การบุคคลากร การบัญชี การวิจัย การจัดองค์การ การสัมมนาและฝึกอบรม เป็นต้น

สถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้จัดตั้งขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๕๑๐ โดยได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจากกองทุนพิเศษสหประชาชาติ และได้รับความช่วยเหลือในเรื่องเครื่องจักร

และอุปกรณ์ต่าง ๆ จากองค์การกรรมกรระหว่างประเทศ ซึ่งรวมมูลค่าความช่วยเหลือจากต่างประเทศตลอดโครงการระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔) เป็นเงิน ๑,๐๓๒,๑๒๕ เหรียญสหรัฐ และสถาบันบริการฯ ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลไทยรวมทั้งสิ้น ๒๒,๑๘๓,๕๐๐ บาท

ในโครงการระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔) สถาบันบริการฯ ได้ให้ความช่วยเหลือด้านอุตสาหกรรมโลหะและอุตสาหกรรมสิ่งทอในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งงานต่าง ๆ ที่สถาบันบริการฯ ได้ให้บริการแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมไปแล้ว คือ

ก. ส่งเจ้าหน้าที่พร้อมผู้เชี่ยวชาญออกไปสำรวจสถานที่ตั้งและสภาพของโรงงานเพื่อศึกษาและหาวิธีที่เหมาะสมสำหรับจะให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคและการจัดการตามโรงงานต่าง ๆ

ข. ให้บริการทางด้านเทคนิคและวิชาการ โดยการจัดฝึกอบรมผู้ประกอบการขนาดย่อมภายในสถาบันฯ และออกไปสำรวจตามโรงงานเพื่อหาทางช่วยปรับปรุงกรรมวิธีการผลิตทางด้านเทคนิคให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการให้คำแนะนำในด้านเทคนิคและภาวะต่าง ๆ เกี่ยวกับอุตสาหกรรม

ค. ให้บริการทางด้านจัดการและการตลาด โดยการให้คำแนะนำและฝึกอบรมเป็นครั้งคราว

ง. ให้บริการด้านการออกแบบ

จ. ให้บริการด้านการฝึกอบรมและสัมมนาด้านเทคนิคและวิชาการในโรงงาน ด้านการจัดการและการตลาด และด้านการออกแบบปรับปรุงผลิตภัณฑ์

ฉ. ให้บริการด้านอื่น ๆ เช่น จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ จัดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยไว้ให้บริการ จัดห้องแสดงนิทรรศการไว้สำหรับแสดงนิทรรศการต่าง ๆ เป็นต้น

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการนั้น มีประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมที่ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการดังกล่าว ซึ่งผู้ประกอบการขนาดย่อมส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐบาลให้ความช่วยเหลือต่อไป สำหรับความช่วยเหลือทางการเงินนั้น

ผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมบางส่วนเห็นว่า การพิจารณาหลักทรัพย์ค้ำประกันและโครงการ เพื่อประกอบการขอกู้เป็นอุปสรรคทำให้โครงการส่งเสริมของรัฐบาลไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดย่อมส่วนใหญ่ไม่สามารถจะหาหลักทรัพย์ค้ำประกันการขอกู้ได้พอเพียง และไม่มีการวางแผนและการบันทึกทางการบัญชี อันเป็นอุปสรรคในการวางโครงการประกอบการขอกู้ ส่วนการให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงิน อุตสาหกรรมขนาดย่อมบางส่วนไม่กล้าไปขอรับคำแนะนำเนื่องจากกลัวว่าอาจจะต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานบางอย่าง และอาจจะต้องเสียเวลาในการติดต่อ เช่นเดียวกับการติดต่อกับสถานที่ราชการทั่วไป

ในปีหนึ่ง ๆ อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีความต้องการเงินทุนจำนวนมากกว่า ๔๐ ล้านบาท เพื่อวัตถุประสงค์ในการขยายกิจการเดิม และเพื่อจัดตั้งโรงงานขึ้นใหม่ ความต้องการเงินทุนของอุตสาหกรรมขนาดย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ ในระยะต้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๒) ความต้องการเงินทุนอยู่ในระดับสูงเนื่องจากระบบเศรษฐกิจในระยะดังกล่าวขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่วนในระยะปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๕) ภาวะเศรษฐกิจเริ่มซบเซา ส่งผลให้ความต้องการเงินทุนของอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีแนวโน้มลดลง

จากการศึกษาการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งสองหน่วย และศึกษาถึงข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมคือโครงการส่งเสริมของรัฐบาล พอจะสรุปได้ว่า การให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลสามารถแก้ปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้บ้าง กล่าวคือ ทางด้านความช่วยเหลือด้านเงินกู้ นั้น สามารถให้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมเพียงบางส่วนเท่านั้น เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดย่อมจำนวนมากขาดหลักทรัพย์ที่จะนำไปค้ำประกันเงินกู้ ทำให้ไม่สามารถจะขอกู้เงินจากสำนักงานธนกิจฯ ได้ และอุตสาหกรรมขนาดย่อมจำนวนมากไม่สามารถที่จะวางโครงการเพื่อเสนอประกอบการขอกู้ได้ เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดย่อมส่วนใหญ่มิได้มีลักษณะเป็นกิจการของเจ้าของคนเดียว ไม่มีการบันทึกทางการบัญชี ตลอดจนการหางบการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะของกิจการ และไม่มีการแยกรายได้หรือรายจ่ายส่วนตัวออกจากส่วนของกิจการ นอกจากนี้ยอดเงินที่ไ้หมุนเวียนให้กู้ยืมมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งจะเห็น

จากจำนวนเงินที่อุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ยื่นคำร้องขอกู้เงินจากสำนักงานธนกิจฯ มีจำนวน ๓๒๐, ๑๗๗, ๑๗๐ บาท แต่สำนักงานธนกิจฯ ได้ให้ไปเพียง ๑๕๔, ๐๐๒, ๐๐๐ บาท สำหรับการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการนั้น ไม่สามารถจะให้บริการแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ทั้งหมด เนื่องจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อมมักจะไม่สนใจ และพวกที่สนใจก็ไม่อาจจะมาร่วมสัมมนา หรือฝึกอบรมเพราะไม่สามารถจะทำงานทางโรงงาน และสถาบันบริการฯ มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานตามโครงการ ทำให้การให้บริการไม่สมบูรณ์นัก นอกจากนี้งบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลยังไม่ได้รับตามจำนวนที่ได้วางโครงการไว้ ทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน เนื่องจากในบางกรณีสถาบันบริการฯ ได้รับความช่วยเหลือเป็นเครื่องจักรจากต่างประเทศแต่ไม่ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อนำไปใช้จ่ายดำเนินงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ทำให้ไม่สามารถใช้เครื่องจักรนั้นได้

การแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคทำให้การให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลได้ผลไม่สมบูรณ์นั้น ข้าพเจ้าขอเสนอแนะดังนี้

๑. การแก้ปัญหาในเรื่องหลักทรัพย์ค้ำประกันและจำนวนเงินใหญ่ รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมหรือสหกรณ์อุตสาหกรรมขนาดย่อมให้รับผิดชอบในด้านการค้ำประกันเงินกู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อม และทำหน้าที่อื่น ๆ เช่น จัดหาเงินทุน ให้คำปรึกษาแนะนำทางกฎหมาย ศึกษาภาวะของอุตสาหกรรมขนาดย่อม เพื่อเผยแพร่แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อมและผู้สนใจ ฯลฯ ซึ่งรัฐบาลอาจจะให้การค้ำประกันสมาคมหรือสหกรณ์อุตสาหกรรมขนาดย่อมดังกล่าวอีกทีหนึ่ง เพื่อชักจูงให้สถาบันการเงินของเอกชนปล่อยเงินกู้สำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อมมากขึ้น ซึ่งถ้าสถาบันการเงินของเอกชนให้ความร่วมมือในการให้กู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อม รัฐบาลก็อาจจะลดความช่วยเหลือทางด้านเงินกู้ และให้สำนักงานธนกิจฯ ค่าเงินการเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการค้ำประกันเงินกู้แก่สถาบันการเงินของเอกชนแต่ประการเดียว แต่การให้สถาบันการเงินของเอกชนให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินกู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมนั้น รัฐบาลควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อมด้วย เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสถาบันการเงินของเอกชนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของสำนักงานธนกิจฯ

๒. สำหรับปัญหาการวางโครงการ เพื่อประกอบการชอกุั้น ควร เป็นหน้าที่ของสำนักงานชกอกุอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่จะให้บริการเพิ่มเติม เนื่องจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในด้านการวางแผนการดำเนินงาน และมีจะดำเนินงานโดยไม่มีโครงการวางโครงการไว้วางหน้า ดังนั้น สำนักงานชกอกุควรจะให้มีแผนกให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการวางโครงการ เพื่อประกอบการชอกุ ซึ่งจะทำได้ทำให้สามารถให้บริการแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมได้สะดวก เนื่องจากผู้ที่จะชอกุเงินจากสำนักงานชกอกุสำหรับ เขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงจะต้องมายื่นคำร้องชอกุเงินที่สำนักงานชกอกุ ส่วนผู้ที่ยื่นคำร้องชอกุเงินตามสาขาของธนาคารกรุงไทย จำกัด ในต่างจังหวัดนั้น สำนักงานชกอกุควรจะส่งพนักงานไปยังสาขาของธนาคารดังกล่าวเป็นครั้งคราว เพื่อให้บริการและคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการวางโครงการ เพื่อประกอบการชอกุ

๓. การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการที่ไม่สามารถให้บริการทางวิชาการแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ทั่วถึง เนื่องจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมบางรายไม่สนใจ หรือผู้ที่สนใจแต่ไม่สามารถจะมาร่วมสัมมนาหรือรับการฝึกอบรมได้นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่า รัฐบาลควรจะเพิ่มเจ้าหน้าที่ของสถาบันบริการฯ เพื่อส่งออกไปให้คำปรึกษาและแนะนำแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมตามโรงงานต่าง ๆ พร้อมทั้งชักชวนให้ผู้ประกอบการขนาดย่อมเห็นคุณประโยชน์ของการให้บริการของรัฐบาล ในกรณีการเปิดสัมมนาและฝึกอบรม ควรจะจัดในช่วงที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมว่าง เช่น ในระหว่างวันหยุด เป็นต้น แต่การที่จะให้สถาบันบริการฯ ให้บริการตามที่เสนอแนะนั้น จะต้องคำนึงถึงด้านอัตรากำลังของสถาบันฯ ด้วย ซึ่งในปัจจุบันสถาบันฯ กำลังประสบปัญหาในเรื่องอัตรากำลังไม่เพียงพอ และมีการลาออกไปปฏิบัติงานในโรงงานเอกชนของพวกพนักงานเนื่องจากให้ค่าตอบแทนสูงกว่าทางราชการ ดังนั้น รัฐบาลควรจะได้มีการพิจารณาเรื่องเงินเดือนและตำแหน่งของพนักงานให้เหมาะสมกับคุณวุฒิด้วย

๔. ในการแก้ปัญหาเรื่องงบประมาณไม่เป็นไปตามโครงการที่วางไว้ ทำให้งานล่าช้าและไม่เป็นไปตามโครงการนั้น ควรอยู่ในดุลยพินิจของรัฐบาลที่จะหาทางแก้ไขให้สถาบันฯ ได้รับงบประมาณครบตามจำนวนในโครงการ และไม่ลาซาจนทำให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงัก

แนวโน้มในอนาคต

รัฐบาลไทยมีแนวโน้มที่จะขยายการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้กว้างขวางออกไปจากที่กำลังดำเนินอยู่ ดังจะเห็นได้จากโครงการในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมตามที่ปรากฏในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๙) ดังนี้

๑. ขยายงานการให้บริการทางเทคนิคและวิชาการให้กว้างขวางไปในส่วนภูมิภาค ซึ่งเริ่มต้นทางภาคเหนือก่อน โดยมีศูนย์กลางที่จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากรัฐบาลได้วางโครงการขยายงานจากอุตสาหกรรมโลหะไปสู่อุตสาหกรรมไม้และพลาสติก ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมประเภทดังกล่าว ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ และรัฐบาลได้ทำการสำรวจโรงงานต่าง ๆ ในภาคเหนือมาแล้วในโครงการระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔) นอกจากนี้ รัฐบาลเห็นว่า ประชาชนในภาคเหนือส่วนใหญ่เจริญกว่าภาคอื่น ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของรัฐบาลได้ผลตามที่วางโครงการไว้ เป็นการปูพื้นฐานก่อนที่จะขยายงานไปสู่ภูมิภาคอื่น เช่น ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คาดว่าโครงการดังกล่าวจะสามารถให้บริการทางเทคนิคและวิชาการ รวมทั้งการฝึกอบรมและช่วยเหลืออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ปีละไม่ต่ำกว่า ๓๐๐ ราย โครงการดังกล่าวนี้ข้าพเจ้ามีความเห็นว่ามีประโยชน์มาก ถ้าขยายงานได้ทุกภาคแล้วจะทำให้รัฐบาลสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมในชนบทได้ทั่วถึง และสามารถแก้ปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ทันการกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เป็นการยกฐานะของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในชนบทและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดย่อมสามารถทำการปรับปรุงและขยายงานต่อไปในอนาคต

๒. การส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมเพื่อการส่งออก อุตสาหกรรมหัตถกรรมเป็นประเภทหนึ่งของอุตสาหกรรมขนาดย่อม และสินค้าจากอุตสาหกรรมหัตถกรรมกำลังเป็นที่นิยมกันในต่างประเทศ รัฐบาลจึงได้จัดตั้งโครงการเร่งส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งออกโดยใช้มาตรการต่าง ๆ เป็นต้นว่า การปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมหัตถกรรม มาตรการที่ใช้ในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งออกดังกล่าวจะใช้ได้ผลมากน้อยเพียงใดจะตองขึ้นกับปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น การแข่งขันจากอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ซึ่งสามารถ

จะผลิตสินค้าที่คล้ายคลึงกันในราคาที่ต่ำกว่า หรือการแข่งขันจากต่างประเทศ เป็นต้น หากไม่มีผลกระทบกระเทือนจากปัจจัยอื่นอีก ข้าพเจ้าคิดว่ามาตรการที่รัฐบาลกำหนดไว้ตามโครงการดังกล่าวเพียงพอแล้ว

๓. การให้บริการคานเงินกู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมนั้น รัฐบาลได้มีโครงการในการให้การใหญ่สำหรับเช่าซื้อเครื่องจักร เนื่องจากเครื่องจักรเป็นสินค้าที่จะต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ และมีราคาสูงมาก ซึ่งอุตสาหกรรมขนาดย่อมบางประเภทมีความจำเป็นต้องนำเครื่องจักรมาช่วยในการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต อันจะช่วยลดต้นทุนการผลิตบางอย่าง วิธีการเช่าซื้อเหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อมเนื่องจากการเปิดโอกาสให้อุตสาหกรรมขนาดย่อมซึ่งมีเงินทุนน้อยสามารถนำเครื่องจักรและอุปกรณ์มาใช้ก่อนโดยไม่ต้องจ่ายค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ในงวดเดียว

โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมของรัฐบาลตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๘) แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลยังคงให้ความสนใจต่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมโดยการขยายการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้กว้างขวางออกไปจากที่ได้ดำเนินการอยู่ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔) และข้าพเจ้าคิดว่า รัฐบาลจะยังคงสนใจที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมของประเทศต่อไปในอนาคต.